Oglinda Dianei – de la Lâna de Aur la Creanga de Aur

Anton ADĂMUŢ*

Keywords: *Golden Fleece*; *Golden Bough*; *truth*; *light*; *mistletoe*

„Mai prieten îmi este adevărul" decât Platon, în fine, adică am a-l căuta şi a-l privi faţă către faţă. Mă aflu cumva între Lâna de Aur şi Creanga de Aur, ambele poartă cu sine nu lumina într-o formă sau alta, poartă lumina în esenţa ei. Şi Lumina care luminează Adevărul pe mine mă Iluminează şi nu mă mai poate transforma pe mine în adversarul Adevărului, după cum Adevărul nu poate să-mi devină adversar. Lumina este un simbol, nu o metaforă, „radiaţia luminii pornită din punctul primordial dă naştere spaţiului. Este interpretarea simbolică a lui *Fiat lux* din *Facerea*, care înseamnă şi iluminare, ordonarea haosului prin vibraţie" (Chevalier; Gheerbrant 1994/2: 237)[1]. Citim în „Prologul" din *Ioan*: „În El era viaţa şi viaţa era lumina oamenilor/ Lumina luminează în întuneric şi întunerecul n-a cuprins-o" (1, 4-5). Cristos este „lumina lumii" – *Ego sum lux mundi*: *qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitae*/ „Eu sunt Lumina lumii; cine mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii" – *Ioan* 8, 12, iar în *Marcu* 5, 14, după ce le spune ucenicilor că sunt „sarea pământului" (*Vos estis sal terrae*), Cristos adaugă: „Voi sunteţi lumina lumii" – *Vos estis lux mundi*. Pe scurt, este vorba despre un mit şi despre o metafizică a luminii, tema este: *de luce*.

Să o vedem într-un fel anume al manifestării ei – Lâna de Aur.

Mitul Lânii de Aur simbolizează o cucerire, cucerirea „a ceea ce conştiinţa consideră drept imposibil" (Chevalier; Gheerbrant 1994/2: 229). Două simboluri sunt reunite în mit: inocenţa (lâna berbecului) şi adevărul (aurul). Iason ştie lucrul acesta: „gloria pe care o urmăreşte este aceea care purcede din cucerirea adevărului (aur) şi a purităţii spirituale – lâna" (Chevalier; Gheerbrant 1994/2: 229). Comoara este păzită de un balaur, Iason reuşeşte cu ajutorul Medeei doar să-l adoarmă; iniţierea nu e deplină, Iason este biruit de balaurul lăuntric căruia nu-i săpase suficient de adânci

* Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi, România (antonadamut@yahoo.com).

[1] „Şi a spus Dumnezeu: Să se facă lumină. Şi lumină s-a făcut" – *Dixitque Deus*: *Fiat lux. Et facta est lux* – *Facerea* 1, 3. Mai mult, „din toate metaforele cu care Dumnezeu s-a numit pe sine, nici una nu îndeamnă mai mult la reflecţie şi nu întăreşte mai mult gândirea decât cea a luminii care, vizibilă în sine, este şi sprijinul, şi virtutea actualizatoare a acestei lumini firave cu care natura ne-a înzestrat ochii. Autorii [medievali – n.m.] ai tratatelor de optică fac distincţia între *lux*, adică natura luminii considerate în sursa ei; rază (*radius*), care este similitudinea produsă diametral în mediu de către sursa luminoasă; *lumen*, sau lumina răspândită sferic în mediu de către razele luminoase; *splendor*, adică strălucirea obiectelor lucioase pe care lumina le face sclipitoare" (Gilson 1996: 394–395). Numai Dumnezeu este *lux*, Creanga de Aur este toate celelalte şi separat, şi la un loc.

BDD-A28901 © 2018 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 02:12:00 UTC)

temniţe. E un „idealist” Iason, nu a înţeles că nu cu orice fel de mijloace atingi ţelul. Contrariul lui este Medeea. Un mit complementar spune că Iason, domnind asupra unei părţi din Arcadia, ar fi dezvoltat acolo agricultura, de unde şi dragostea zeiţei Demeter pentru el. Prin Medeea, destinul lui pare a se rescrie în mitul complementar (Kernbach 1989: 239). Nu de tot însă: Medeea e geloasă, îl ucide pe regele Creon şi pe fiica acestuia de care se îndrăgostise Iason, îşi ucide şi copiii şi fratele. Iason se sinucide, spune o tradiţie. Alta relatează că, obosit, Iason se odihnea sub cârma corabiei Argo, cârma se rupe peste el şi-l îngroapă sub sfărâmături (Kun 2002: 291). Îmi pare tradiţia cea mai apropiată de realitatea mitului!

Lâna de Aur (unde lâna semnifică adevărul) a fost chiar „lâna de aur”, o blană de oaie folosită pentru colectarea aurului. Este o metodă străveche, practicată încă în Georgia secolului XX, de a aduna particulele de aur nativ din apele râurilor aurifere (în cazul nostru, cursul superior al râului Riomi, anticul Phase pomenit de Strabon în *Géographie*, XI, 2, 17)**.** Blana de oaie, întinsă uneori pe un cadru de lemn, era aşezată în albia râului, nisipul aurifer se depunea pe ea şi, treptat, lâna se umplea de aur. Blana era apoi uscată, scuturată sau pieptănată, nisipul aurifer era spălat pentru separarea metalului preţios. Lâna de Aur reprezintă la fel de bine resursele bogate şi tehnologia avansată din Colchida/Georgia. Bogăţiile Orientului reprezentau încă de atunci un miraj şi un mit, plus o realitate: abundenţa legendară, tehnologia, metodele de prelucrare a textilelor, a metalelor şi a pietrelor preţioase, mai toate erau superioare activităţilor similare din Grecia, nu mai vorbesc de restul continentului european. Nu-i de mirare că Europa dorea pentru sine aceste bogăţii materiale şi spirituale ale Răsăritului. Strabon a avut dreptate, legenda argonauţilor şi căutarea Lânii de Aur se sprijină pe un fapt real (Strabon 1867: XI, 2, 17-19). Lâna mai putea însemna o carte de alchimie ori poate că era chiar marea care, nu doar pentru greci, oglindea Soarele.

Interesant e ce spune Strabon despre Homer. Spune că Homer este „fondatorul ştiinţei geografice”, că este „părintele geografiei” (Strabon 1867: I, 1, 2; I, 1, 11). Foarte semnificativ, în legătură cu problema adevărului, Strabon ne spune că Homer urmărea prin legende atingerea unui scop instructiv/pedagogic şi acorda o mare atenţie adevărului. Uzează şi de născociri, nici vorbă, dar pune adevărul la baza lor, plăsmuirile sunt o momeală prin care mulţimile sunt conduse, după cum Homer avea cunoştinţă de colchidieni şi despre expediţia lui Iason în Colchida (Strabon 1867: I, 2, 9; I, 2, 10), legenda era cunoscută dinaintea lui Homer, ba chiar de dinaintea războiului troian.

Apolonius din Rodos (poet de sec. III î.C.) scrie *Argonautica*, unde relatează expediţia argonauţilor în căutarea Lânii de Aur; accentul e pus pe episodul pasiunii consumate între Medeea şi Iason. O *Argonautica* în limba latină şi cu o mai mică răspândire aparţine lui Valerius Flaccus (mort pe la sfârşitul primului secoul d.C.).

Cum e cu Creanga de Aur?

> Ideea că viaţa stejarului se află în vâsc a fost probabil sugerată de observaţia că, iarna, vâscul ce creşte pe stejar rămâne verde, pe când stejarul însuşi e desfrunzit. Dar poziţia plantei – care nu creşte din pământ, ci din trunchi sau din ramurile arborelui – ar putea confirma această idee (Frazer 1980/V: 162).

Citim într-un alt loc:

BDD-A28901 © 2018 Institutul de Filologie Română „A. Philippide”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 02:12:00 UTC)

> Creanga de Aur trebuie apropiată de creanga verde care este simbolul universal al regenerării şi nemuririi. Creanga de aur este ramul de vâsc, ale cărui frunze de un verde palid devin aurii la începutul unui nou anotimp (Chevalier; Gheerbrant 1994/1: 384-385).

Pare a se însoţi mereu cu stejarul, arbore sacru care simbolizează măreţia, forţa morală şi fizică deopotrivă; aici avem stejarul lui Zeus din Dodona, stejarul lui Jupiter Capitolinul la Roma, ghioaga lui Hercule e făcută din lemn de stejar, lâna de aur era atârnată într-un stejar, revelaţiile le primeşte Avraam sub un stejar, asta e: „stejarul îndeplinea rolul său axial, care făcea din el un instrument de comunicare între Cer şi Pământ" (Chevalier; Gheerbrant 1994/3: 264-265).

La fel, ramura de acacia (salcâmul), simbol al nemuririi, o plantă veşnic verde şi foarte rezistentă. Evreii obişnuiau să o planteze pe morminte ca un simbol al vieţii şi pentru a indica amplasarea zonelor funerare; acacia simbolizează în acelaşi timp renaşterea. Printre numeroasele etimologii care se atribuie termenului, aceea din grecescul *a-kakon* trimite la absenţa răutăţii, la inocenţă.

Cât priveşte vâscul, acesta este simbol de nemurire şi vigoare. Vreau să urmăresc un loc şi trei poziţii faţă de locul ales: locul este din Vergilius, poziţiile sunt ale lui Frazer, Chevalier & Gheerbrant şi Al. Paleologu.

Locul este:

> o creangă cu frunzele de-aur/ Creşte-n umbrosul copac, şi de aur mlădiţele-i svelte/ Sfânta Iunonei din Iad. Dar codrii sălbatici ascund-o/ Văi nepătrunse o-nvelesc în nestrăbătut întuneric/ Încât adâncul de jos al lumii nu-i chip a răzbate/ Până nu rupi din copac vlăstare cu steaguri de aur;/ Asta Proserpina-o cere, frumoasa, ca dar ce-şi alese/ Însăşi. Iar dacă dezbini tu pe-ntâia mlădiţă, deodată/ Licur-a doua şi cresc foiţele aceluiaşi aur./ Tu ştiriceşte-aşadar cu privirea şi, când vei găsi-o/ Rupe-o cu mâna. Căci dânsa cu drag şi de sine-ţi urmează/ Dacă ţi-e scrisul s-o rupi; dar altfel, cu nici o putere/ N-o s-o dezbini şi degeaba cercare-ai să o tai tu cu fierul (Vergilius 1980: 193-194)[2].

Aleg întâi poziţia lui Frazer care, dintre două variante valabile pentru toate trei poziţiile (este creanga de aur vâscul?, iată problema), pare a opta pentru amândouă. Iată ce spune. Viaţa stejarului se află în vâsc. Dovada? Iarna, în timp ce stejarul este desfrunzit, vâscul rămâne verde, mai mult, vâscul nu creşte din pământ ci din trunchiul şi ramurile stejarului, încât se prea poate ca această poziţionare a plantei să fie în legătură cu proprietăţile ei magice. Mijloceşte moartea stejarului care este desfrunzit şi-i adăposteşte viaţa în verdele pe care vâscul îl păstrează, deocamdată, până la regenerare, doar pentru sine. Nu este, prin urmare, nici o noutate în a pretinde: creanga de aur este tocmai vâscul. Frazer se pronunţă şi cu privire la versurile lui Vergilius, în primul caz e discret tautologic, în al doilea e discret sofist. Vergilius doar asociază vâscul crengii de aur, de identificat nu le identifică. Justificarea găsită de Frazer este:

> se prea poate să nu fie vorba decât de un procedeu poetic având scopul să încununeze modesta plantă cu o aureolă mitică. Sau, mai probabil, descrierea sa era bazată pe o

[2] De subliniat este faptul că Aeneas face tot ceea ce face sub noţiunea de *pietas* care, ca la Platon, este o parte a virtuţii. *Eneida* trimite la dialogul *Euthyphron* care, ca personaj era, foarte semnificativ, proroc, aidoma Sibilei (Boyancé 1963: 132-174; Dudău 2004: 151–157).

BDD-A28901 © 2018 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 02:12:00 UTC)

> superstiţie populară, potrivit căreia, din vreme în vreme, vâscul era luminat de strălucirea unei aureole supranaturale, aurii (Frazer 1980/V: 162–164; 165).

De ce spuneam că autorul aici invocat joacă la două capete? Pentru că: „ne rămâne doar să ne întrebăm: de ce vâscul era numit Creanga de Aur?" (Frazer 1980/V: 167), în fine, fiecare alege ceea ce-i convine. Apoi urmează povestea cu porumbeii, revin la ea.

Poziţia a doua: Chevalier & Gheerbrant. După ce ne spun cei doi că tradiţia greco-romană nu a cunoscut modelul crengii de aur, ajung la Vergilius şi conchid, nici nu aveau încotro!, că poetul pune o astfel de creangă în mâna lui Aeneas pentru a coborî în Infern. Cu ramura de vâsc deschidem porţile infernului, vâscul nu poate fi cuprins de foc, alungă demonii, exact cum se întâmplă la celţi care au ocupat timp de secole câmpia Padului, ţara de baştină a lui Vergilius! Mai mult,

> trebuie respectat un ritual al culesului de vâsc: creanga nu trebuie tăiată cu un tăiş de fier [fierul anulează proprietăţile magice ale vâscului, druizii culeg vâscul cu o seceră de aur – n.m.]. Creanga de aur este simbolul acestei lumini care ne permite să explorăm întunecatele peşteri ale infernului [de aceea se sapă temniţe adânci viciului şi se construiesc temple virtuţii – n.m.] în afara oricărui pericol şi fără să ne pierdem sufletul. Ea reprezintă forţa, înţelepciunea, cunoaşterea (Chevalier, Gheerbrant 1994/1: 385).

Şi un comentariu complementar:

> enigmatică rămâne funcţia crengii de aur în legătură cu lumea infernală; o ipoteză, pe care textul ne-o sugerează, este de a vedea în ea un atribut al iniţierii (coborârea însăşi având o valoare iniţiatică), la care nu pot accede decât cei capabili de o evoluţie spirituală. (Acest sens ermetic pare să fie preluat de Sadoveanu în romanul *Creanga de Aur*) (Petecel 1980: 194).

Conchid cei doi: cu siguranţă creanga de aur este ramul de vâsc.

Poziţia a treia este exprimată de Al. Paleologu; martor tăcut îi este Vergilius: „Vergilius spune deci că e vorba de vâsc (*viscum*) şi că nu trebuie tăiat cu fierul; de fapt spune că, dacă nu ţi-e dat să-l poţi rupe cu mâna, e în zadar, nici cu fierul nu-l vei putea lua" (Paleologu 1997: 53)[3]. Numai că, în ciuda lui Frazer, a cuplului Chevalier & Gheerbrant şi a lui Paleologu, la Vergilius creanga de aur nu e vâscul, nu, nici vorbă:

> legenda despre creanga de aur, de origine italiană [şi aici greşeşte Stella Petecel – n.m.] şi comparabilă cu marile legende celtice [nu e comparabilă, din lumea celtică vine – n.m.], a rămas, cu toate cercetările savanţilor, învăluită în obscuritate. Eduard Norden şi alţi comentatori au încercat să o identifice cu vâscul (de asemenea venerat ca plantă magică), dar faptul că Vergilius *o compară* cu vâscul [v. 205-206: „astfel

[3] Cam la fel stau lucrurile şi la Vasile Lovinescu care, şi el, stăruie asupra cărţii VI din Vergilius. A oferi Proserpinei Creanga de Aur – cu majuscule scrie Lovinescu – înseamnă a te legitima, adică de bună voie ai coborât în Infern, nu ai fost nici damnat, nici condamnat. Numai în acest caz „îngrozitoarea Persefona" devine Eleusina („Prea Milostiva") şi purtătorul Crengii îi devine fiu adoptiv. Creanga este un fir noetic, este firul Ariadnei. Creanga de Aur creşte într-un copac întunecat, este şi ea un copac, doar că fără de rădăcini, rădăcina e teluricul, fără de rădăcină e vâsc. Fără de rădăcină Creanga de Aur este, ca să spun aşa, un copac cu rădăcinile în sus (Lovinescu 1989: 20–23).

BDD-A28901 © 2018 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 02:12:00 UTC)

> *precum* (s.m.), în păduri, prin gerul iernatic e vâscul/Verde la frunze…" – n.m.] infirmă această ipoteză (Petecel 1980: 194).

În sinteză, coborârea în Infern ne spune la Vergilius următoarele: ajuns la Cumae, Aeneas consultă pe Sibila dacă şi cum poate coborî în infern pentru a-l revedea pe Anhise, tatăl lui. Nu de coborât e greu, ieşirea e dificilă şi e doar în putinţa aceluia care a ştiut să-şi procure creanga de aur, răspunde Sibila, un personaj apolonian şi infernal deopotrivă. În *Eneida*, cartea VI, v. 190-211, doi porumbeii îl conduc pe erou prin pădurea din Infern până descoperă creanga de aur. Caron însuşi, văzînd-o, îşi pune luntrea în mişcare, după ce iniţial refuzase cererea lui Aeneas de a-l trece Styxul.

Să încerc acum o aplicaţie. Sintagma „creanga de aur" apare în *Creanga de Aur* a lui Sadoveanu o singură dată, către sfârşit, când Kesarion se desparte de împărăteasa Maria. Are loc următorul dialog între cei doi:

> Împărăţiţa se retrase, ridicându-şi braţele la frunte.
> – Vai de mine, suspină ea. E adevărat deci că ai stat în templele egiptenilor?
> – Într-adevăr, acolo am cunoscut lumina. Aflarea acestui lucru, mărită Doamnă, nu trebuie să-ţi aducă mâhnire. Iată, ne vom despărţi. Se va desface şi amăgirea care se numeşte trup. Dar ceea ce e între noi acum, lămurit în foc, e o creangă de aur care va luci în sine în afară de timp (Sadoveanu 1976: 191).

Este o creangă imaterială după cum imaterială a fost şi legătura celor doi nu numai când îşi dau întâlnire în gând. „Creanga de aur, adică vâscul, adică înţelepciunea şi cunoaşterea, l-a ajutat pe Kesarion Breb să poată ieşi din infern, împreună cu împărăţiţa Maria, pe care tot el o dusese acolo" (Paleologu 1997: 54)[4]. Şi să nu uităm că al XXXIII-lea Decheneu este Kesarion Breb, iar „civilizaţia arhaică la care aspiră Sadoveanu şi a cărei structură o conservă nu este rudimentară, ci primordială, nedegradată" (Paleologu 1997: 34).

O chestiune tulburătoare, o profeţie în fapt, apanaj al aleşilor. Personaje sunt Bătrânul şi Egipteanul. Kesarion e aproape, dar nu aude aşa cum aude profeţia tăcerea peşterii:

> candela bătrânului mai luci atât cât era necesar Egipteanului să-i afle prorocirea asupra neamurilor acestui pământ. Căci, precât vedea el, avea să vie asupra lor *din răsărit* [s.m.] duh de destrăbălare şi spaimă (Sadoveanu 1976: 203).

Şi spun, pe mâna lui Paleologu:

> mare artist, scriitor de geniu a devenit Sadoveanu târziu, printr-un proces de transmutaţie interioară care l-a modificat fundamental. Abia la un sfert de secol de la debut [a debutat cu volum în 1904 – n.m.] Sadoveanu a devenit cu adevărat Sadoveanu. Dacă nu vrem să admitem asta, nu înţelegem nimic din lenta şlefuire a pietrei săvârşită de Sadoveanu şi nu înţelegem sensul lungii sale căi către sine (Paleologu 1997: 15).

În încheiere:

[4] Hercule, Orfeu, Ulise, Ghilgameş, Socrate, Isus, aleşii prin urmare, au ca probă coborârea în infern. Din această perspectivă, „*Creanga de Aur*, romanul lui Sadoveanu, este un *descensus ad inferos*" (Paleologu 1997: 54).

BDD-A28901 © 2018 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 02:12:00 UTC)

> Cine nu cunoaşte tabloul *Creanga de Aur* al lui Turner? Scena, luminată de lucirea aurie în care imaginaţia şi mintea divină a lui Turner învăluia transfigurând chiar şi cel mai minunat peisaj natural, este o vedere a micului lac pierdut în pădurea din Nenia – „oglinda Dianei", cum îl numeau cei vechi. Cine i-a văzut o dată apa clipocind calm, într-o vale înfrunzită în colinele albane, nu-l va mai uita niciodată (Frazer 1980/I: 8).

Comentează Lovinescu:

> Lacul apare ca o vatră de flăcări apoloniene; lacul, fiind „oglinda Dianei", devine o licoare a celor doi fraţi gemeni divini, un lac androgin, o apă de foc, deci băutura de nemurire. Se vede că Turner ştia mai multe decât Frazer (Lovinescu 1989: 16).

Da, lumina adevărului e durabilă, finalitatea cunoaşterii e autoperfecţionarea! *Dixi et salvavi animam meam*[5]!

Bibliografie

Boyancé 1963: Pierre Boyancé, *La religion de Virgile*, Paris, PUF.

Chevalier, Gheerbrant 1994: Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicţionar de simboluri*, vol. 1–3, traducere de Micaela Slăvescu, Laurenţiu Zoicaş (coord.), Bucureşti, Editura Artemis.

Dudău 2004: Alexandru Dudău, *În marginea unor aspecte ale scenariului iniţiatic din „Eneida VI"*, în „ORMA. Revistă de studii istorico-religioase", vol. 1, Cluj-Napoca, Editura Ecco.

Frazer 1980: James George Frazer, *Creanga de aur*, vol. I, V, traducere de Octavian Nistor, note de Gabriela Duda, Bucureşti, Editura Minerva.

Gilson 1996: Étienne Gilson, *Filozofia în Evul Mediu*, traducere de Ileana Stănescu, Bucureşti, Editura Humanitas.

Kernbach 1989: Victor Kernbach, *Dicţionar de mitologie generală*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică.

Kun 2002: N.A. Kun, *Legendele şi miturile Greciei Antice*, Bucureşti, Editura Orizonturi.

Lovinescu 1989: Vasile Lovinescu, *Creangă şi Creanga de Aur*, Bucureşti, Editura Cartea Românească.

Marx, 1996: Karl Marx, *Critic of the Gotha Programme* în *Later Political Writings*, edited and translated by Terrell Carver, Cambridge University Press.

Paleologu 1997: Alexandru Paleologu, *Treptele lumii sau calea către sine a lui Mihail Sadoveanu*, ediţia a treia, Bucureşti, Editura Vitruviu, Bucureşti.

Petecel 1980: Stella Petecel, ediţie îngrijită şi note la Vergilius, *Eneida*, traducere de George Coşbuc, Bucureşti, Editura Univers.

Sadoveanu 1976: Mihail Sadoveanu, *Creanga de aur*, postfaţă şi bibliografie de Elena Zaharia-Filipaş, Bucureşti, Editura Minerva.

[5] În *Ezechiel* 3, versetele 19 şi 21, citesc ceva de felul: „Dar dacă tu îl vei atenţiona pe cel nelegiuit, iar el nu se va întoarce de la nelegiuirea lui şi de la calea lui cea nelegiuită, el va muri din cauza nelegiuirii sale, dar tu îţi vei salva sufletul – *tu autem animam tuam liberasti* (3, 19) şi: „Dar dacă tu îl vei atenţiona pe cel drept să nu păcătuiască şi el, cel drept, nu va păcătui, va trăi pentru că s-a lăsat atenţionat, iar tu îţi vei salva sufletul" – *et tu animam tuam liberasti* (3, 21). Forma „canonică" – *Dixi et salvavi animam meam* – o aflu în *Critica programului de la Gotha*; cu această propoziţie se încheie cartea (Marx 1996: 226).

BDD-A28901 © 2018 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 02:12:00 UTC)

Strabon 1867: Strabon, *Géographie*, traduction nouvelle par Amédée Tardieu, Paris, Librairie de L. Hachette.
Vergilius 1980: Vergilius, *Eneida*, traducere de George Coşbuc, ediţie îngrijită, note şi postfaţă de Stella Petecel, Bucureşti, Editura Univers.

Diana's Mirror – from the Golden Fleece to the Golden Bough

I begin this text with an apparently well known commonplace: *Amicus Plato sed magis amica veritas*. It seems a commonplace, who does not know it? The problem is that commonplaces do not turn anyone into a scholar, because they do not refer to any specific statements, but they have always an empirical basis, thus being an universalization of particular cases from science and life. And Aristoteles teaches us that problems are either universal or particular. Both kinds of problems have in common the ways by which we absolutely confirm or reject a sentence. Indeed, if we prove that a certain determination belongs to every case, we also prove that it belongs to some; and if we prove that it does belong to no cases, then it does not belong to any case as well. The article talks about a metaphysics of light/truth, using the pretexts of the Golden Fleece and the Golden Bough. Everything ends in and on the mirror of Diana.

BDD-A28901 © 2018 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 02:12:00 UTC)